

Piekło więzienia

„Zabrał ich ogień. Piekło więzienia na Radogoszczu w świetle losów ludności Kraju Warty w okresie II wojny światowej” to wystawa pokazująca tragiczną historię Łodzi i regionu w okresie II wojny światowej opowiedziana z perspektywy dramatycznych losów więźniów niemieckiego nazistowskiego więzienia policyjnego. Setki niepokazywanych do tej pory eksponatów, nowoczesna forma wystawiennicza i graficzna, multimedia ułatwiające poznanie historii, model łódzkiego tramwaju Lilpop II w skali 1:1, dostosowanie dla osób z niepełnosprawnościami.

- Naszym celem jest przywrócenie historycznej pamięci o Rozszerzonym Więzieniu Policyjnym i tragedii jaka w nim się wydarzyła - o spaleniu więzienia wraz z przebywającymi w nim ludźmi z 17 na 18 stycznia 1945 r., wówczas w pożarze zginęło ok. 1500 osób. Nowa ekspozycja ma pokazać specyfikę Kraju Warty, czyli terenów bezpośrednio włączonych do III Rzeszy - mówi Jacek Wawrzyńkiewicz, dyrektor Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi .

Koncepcja wystawy zakłada symboliczny podział na pięć części. Wprowadzająca część dotyczyć będzie sytuacji w okupowanym Kraju Warty (oś wystawy w formie ulicy z czasów wojny, umiejscowionej w sali o wymiarach 25 x 8). Z centralnej części wystawy biogramy poszczególnych więźniów będą wstępem do dalszych elementów ekspozycji dotyczących więzienia, ich historie będą punktem wyjścia do opowieści o przyczynach osadzenia. Jedną z części przedstawiać będzie przedwojenną historię miejsca oraz utworzenie hitlerowskiego Rozszerzonego Więzienia Policyjnego. Kolejną przedstawiać będzie warunki życia w więzieniu, jego organizację. Następna skoncentruje się na ukazaniu sylwetek ofiar i oprawców - wybranych przedstawicieli administracji więziennej. Ostatnia ukaże tragiczny epilog funkcjonowania więzienia. Masakra więźniów, która rozegrała się 17 stycznia 1945 r., w przeddzień wkroczenia Armii Czerwonej do Łodzi, była przykładem wyjątkowo cynicznego i bestialskiego postępowania nazistowskiej administracji więzienia. Ta część wystawy będzie miała szczególnie emocjonalny charakter. Zrekonstruowane wydarzenia podane będą w chłodny, reporterski, uwzględniający jak najwięcej szczegółów sposób.

- Punktem kulminacyjnym wystawy będzie projekcja filmu nakręconego tuż po wkroczeniu Armii Czerwonej na teren więzienia, który ukazuje pogorzelsko radogoskie. Ze względu na wyjątkowo drastyczne zdjęcia, będzie on udostępniony osobom powyżej 18. roku życia (w wyjątkowych przypadkach dla młodszych zwiedzających w zorganizowanych grupach licealnych lub za zgodą i pod opieką dorosłych) - dodaje Katarzyna Czekaj-Kotynia, kierownik oddziału Muzeum na Radogoszczu.

Zwieńczeniem ekspozycji będzie memorialna część, przedstawiająca fotografie ofiar. Założeniem koncepcji nowej ekspozycji jest oparcie narracji na pojedynczych, możliwie najbardziej wyeksponowanych pamiątkach. Dodatkowo wystawę uzupełnią będą rekonstrukcje pojedynczych przedmiotów i częściowo pomieszczeń więziennych w partii dotyczącej życia codziennego. Emocje na wystawie budować będzie gra światła i dźwięku, wprowadzając zwiedzającego w nastrój zadumy i refleksji. Założeniem nowej ekspozycji jest ograniczenie do minimum treści pisanych na rzecz bardziej wpływającego na emocje sposobu podawania informacji. Dla zwiedzających dostępny będzie audioprzewodnik (w kilku wersjach językowych) prowadzący narrację historyczną, kompatybilną z pokazywaną treścią.